

SUICAFilms
Un Guernica silenciàt
2016

El 1938 els habitants de Benassal, Ares, Vilar de Canes i Albocàsser, quatre pobles situats en zona republicana, seguien a la seva, amb el bestiar i el camp. Però en només deu dies, aquests quatre municipis del Maestrat van patir l'atac de trenta-sis bombes i van morir-hi almenys trenta-vuit veïns. Mai van sospitar que eren víctimes d'un experiment nazi.

Setanta-cinc anys després, el professor de física de la Universitat de València Óscar Vives va arribar fins a un informe de l'arxiu militar de Friburg (Alemanya) que detalla la raó d'aquests bombardejos. Els pilots que van llançar les bombes pertanyien a la Legió Còndor, enviada per Hitler per ajudar Franco. Van fixar la seva base a la Sénia (Tarragona) i van dur a terme un experiment per provar els Stuka, uns nous avions que podien portar bombes més pesades i que serien claus durant la Segona Guerra Mundial.

La productora **SuicaFilms** està preparant un documental que treu a la llum aquest episodi de la història de l'interior de Castelló. El llargmetratge es titula *Experimento Stuka* i reconstrueix el bombardeig, entrevistant supervivents, familiars de les víctimes i recuperant el material gràfic que es guarda a Alemanya. El projecte rescata la memòria d'un episodi silenciàt i, més que ser un documental històric, pretén reflexionar sobre les misèries humanes.

Declaracions dels protagonistes del documental:

- 1.** «La guerra era encara una cosa prou llunyana per al poble. De fet, ells no havien vist mai cap avió. Va ser eixe dia quan la guerra va arribar de cop».
- 2.** «Es van *asomar* tres avions que anaven així igualats. Venien de cara a mi i com mai havia passat res, no tenia temor. Jo tenia quinze anys. Em quedo mirant-los, es giren de cara al poble i van tirar les tres bombes seguides».
- 3.** «Aquell dia em va parèixer una cosa estranya però ja vaig comprendre que eren bombes el que baixaven. Baixaven de pressa i xiulaven molt fort, això sí. Una cosa llarga que baixava fort i avant».
- 4.** «El maig de 1938, el meu poble, Benassal, i altres tres pobles, van ser bombardejats per una esquadrilla de la Legió Còndor i van morir més de quaranta persones».
- 5.** «Han hagut de passar setanta-cinc anys per trobar aquest arxiu a Alemanya, en què es veu que és un bombardeig especialment documentat».

6. «La Legió Còndor estava allà perquè guanyés la guerra Franco. Després d'uns mesos van adonar-se que, ja que eren allà, podien experimentar un poc amb vista de la guerra que anava a venir».

7. «L'Stuka era un bombarder de precisió. Així com els bombarders tiraven quilos i quilos i agraven, els Stuka no. L'Stuka tenia on anar i feia una operació quirúrgica».

8. «Nosaltres ens vam salvar de miracle. Davant hi havia tres germanes i van tirar una bomba allí. Les tres les van traure mortes».

9. «De la nostra casa va caure mitja teulada i l'altra mitja ens va salvar a nosaltres. No vam comprendre res. Vam pensar que havia arribat la guerra. Què devia tindre jo, deu anys?».

10. «Va eixir una cosa molt gran de l'avió i no sabíem què era. Pensàvem que si era un sac de blat o coses d'eixes. Però quan va arribar a les cases va explotar i es va fer un núvol de pols i fum i avant».

11. «Han hagut de passar setanta-cinc anys perquè ara, havent trobat aquest document, puguem entendre les raons d'aquest bombardeig, que van ser, simplement, experimentar i provar la precisió dels bombarders en picat, els *Stuka*».

12. «Volien veure quantes cases podia destruir una bomba de 500 quilos i, també, a quantes persones podia matar».

13. «Els pobles no eren més que un tauler de joc on hi havia casetes a destruir i figuretes que havien de ser eliminades».

14. «Per als alemanys, era un joc».

29/11/2016